

ЧУРАПЧЫТААБЫ “СЕЛЬХОЗТЕХНИКА” 85 СЫЛА

Кулун тутар 25 күнүгэр Чумукабын сайдыылыггар биллэр-көстөр оруулаш. "Сельхозтехника" тэрилтэ төрүттэммитэ 85 сылын бэлэттэрини билиһиннэ.

Бу тэриштэ аан бастаан, МПС (машинно-тракторная станция) дүйөн 1932 сыллаахха, кулун тутар 9 күнүгэр тэриилбилгэ. Тыраактарыыктар куурустарга аһыллан Чурапчы, Таатта улуустарынын 32 киһи үөрөмүгэ. Ийинтэн садалаан, оройуонмуттар кылуустарга ыһыт, үүнүүнү хомуйуу, тойор-таһар, өрөмүөннүүр, о. д. а. үстэри сүрүннүүр тэриштэ быһыылынан кыһыран, үүтөн-сайдан барбыта. 1961 сыллаахха „Сельхозтехника“ дүйөн уларытыллан аһаардыта.

Үерүүтөк диганы бэлгэтийг бүтэрийнхэр
үлгэрлэж, механизмдор, техникиттер,
салгаачуулар мууруулар. Үлгэр үрдүк
көрлөрүүдрийн ийин нагарахаданамын
уорданын, мэтэлтэрийн, бэлгэтийн
анхынн кэбиг дьонү керен, кыднык

дэгдэнгэнийг үүсгэдэггүй байсан боловч тэр үеийн сэрнэгчид юу ч үгүйсгэхгүй байсан. Үүнийг "Улаа юуны ч үгүйсгэхгүй" гэж нэрлэдэг байсан. Энэ үеийн тусгай байдлыг үгүйсгэхгүй байсан.

Өрөспүүбүлүкүбүз Ил Дархана Егор Афанасьевич Борисов кален кытпынны ыктыпа бырааныннык үөрүүтүн үдөттө. Кини тыл эпитиэр бу таригтэ рабочипан

сагдлан, салбарынча тийш үүмүүтүн, онуса коллеktiv бүтүүн өйбүл-тирэн бослбүтүн бэлгилэсэ, махтанна.

Тэртитэ үлэсхөн-хамсаан аастыл историгын тулган даялзаты бу тэртитэдэр юмгыт ивигенер-механизмгын үлэсхөн В.В. Попов онордо. Эгэрдо тылы Е.А. Борисов, Тыва хайдайгыстьбатын министригун.

осибуйнчы Н.И. Петров, улуус баһылыгы
А.Т.Ноговицын этгээр.

Өр сылтаах үрүк көрдөрүүтөх үлэтин иһин „Саха Өрөспүүбүлүкэтин транспортка үтүэтэк үлэһигэ“ аапт. Е.Е. Попова иһэрилинитэ, „Гражданский кодекс“ бэлээн В.В. Попов, Ил Дархан Махталын С.А. Захаров, „Махтал суругун“ М.С. Анемпаистова, Т.Т. Носовица, А.К. Осипов туттулар. „Улуу социальный-экономический сайдыытыгар киллэрсибит кыапын иһин“ үлэ степеннэк ээһин Е.Е. Попова, Н.Н. Пономарева улуус баһылыга А.Т. Носовица туттарда. „Саха Өрөспүүбүлүкэтин тыа хайаайыстыбатын ботэроонэ“ аапты Е.П. Степинов, „Саха Өрөспүүбүлүкэтин тыа хайаайыстыбатыгар туйуна“ аапты В.Н. Колмогоров ылыллар. Тыа хайаайыстыбатын министристыбэтин „Махтал суругунан“ А.С. Собоков иһараадалыһа, „Саха Өрөспүүбүлүкэтин транспортка бонуслаах үлэһигэ“ аапты Ф.М. Кардашевский, М.М. Климов ылыллар.

АЛЕХУЙ СЛЕПЦОВ

ДАРХАН КЫҢАТЫН ҮБҮЛҮӨЙДЭЭХ ДЬАҢАЛА

Кулун тутар 25 күнүгэр С.А. Новгородов аатынан Чурагчы орто оскуолата тэриитэмингэ 145 сыллан үбүлүгө үөрүүдөх билимдиги майгыга бүтүтүттэ.

Сарсырда А.И. Федотов атынан спортивный комплексна арнап салынарга бу үрөк кылапчылар үрөнгөң, үлөгөн асылт калуөгөн дьон үөрүүдөгү линияга муфунулар. Бу дьоро күн өрөстүү булуэбиги Ил Дарсана, оскула Бондоптаак выпусканига Е.А. Борисов аалдыгытаата, дьоро күнүгөн истиги эбэрдигин тиркөртэ. Салгыы оскула үстүн энскүсия тэрилинго.

Күн ижигэ аһарылар "Айылыг" куллура уонна дукубуннай сайдыы кинигэр Ил Дархан Е.А. Борисов библиотеката аһылынна. Егор Афанасьевич кыһыл лентэни быһан улуус ыччатыгар бар дьонугар дьонун сыаналаах бэлэх олорго. Бу библиотеккага баар ураты кинигэлэр сырдыгы ыраһыларга, дьонуннаабы толкуйдуурга ыччакка аһрыгы арыйдьлар. Салгыы оскоса үбүлөйдөк сыһыар аһамыт үөрүтүөк дьаһал ыһыһыһыһа. Оскоса үрдүк кыһаһын уоллара лентист-учуһнай С.А. Новгородов олоруттан, айар үлүһитэ уонна оскоса историяһын кэрдис кэмэриттэн быһа тардан, хоһосунан композицияһы туһордулар. Бу дьоро күн СӨ Ил Дархана Е.А. Борисов, улуус баһыһыга А.Т. Ноговиһын, РФФСР уонна ССССР үтүүтөк учуутата, оскосага ор сыһыарга дириэктэринэн үлүһөһит В.М. Неустроев, оскоса биһэһити дириэктэро Н.В. Уарова, СӨ үөрэхх уонна наукага минниһтирин экономикага салбууһаһчы Е.Н. Семенова, оскоса баһын үөрөнөһитэ Кэһи Маһиров үрдүк сенага ыһыһыһыһылар.

Оскула диринктэ Н.В. Уарова үөрүүтэх дыһал кыгылылаахтарын истинник ээрдатон туран, оскула оччотобу юмтэн сабалаан, күн бүгүн сайдан кэлбит историятын сырдатар сийилини даа саатын оңордо. Салгыы Ил Дархан Егор Борисов муштубут бары бэгэрээн учууталлары, араас сыгыларга үлэ тобит диринктэри, үлэ интэри, оскула бары ыһуускниктарын, оскула коллективын, үөрөнөчүлэрин ээрдататэ: “Манньак көрсүлүү – орус долгутуулаах. Ханна да сырыттарбын, үөрөмүт кыһабын, үөрөппит учууталларбын, бирээ үөрэммит добулторбун күндүтүк саныыбын. Мин үөрэнэр сыгыларбар үтүкөн учууталлар үлэстэн-хамсан асылтара. Ол курдук, диринктэрбэр Н.И. Дычновскайга, учууталларбар М.П. Энерстовага, П.П. Захаровага, Л.П. Поповага, А.И. Санниковка ода, учууталларбар бүгүн истинг махтабын этэбин. Ону тэгэ

билгитин, “Дыккан сак” оёзгоруң, үрдүкү кылаастарга салып-
быт Саха корустумуй суруйааччытын В.С. Яковлев-Датаны
капта алтын аастык юмүрүн бириккүм бириккүм умуллубат
кэрэ түгөйүн ашарбын. Ошон киби бугарбыгыгар, дойбу
бориниитэк, үлөит буган тахсарбыгыгар орук уурбу
учууталарбар, үөрөмүгү кылабар мессалым улан. Оскула
бүгүнкү коллективыгар өссө да тааарылыах үлөит!
Улуустарың өрөстүүбүлүктэрин дыһунук ааптар үлөит
дыһу иитэн тааһа турун!”—диэн алгыстах санаанын
пирергэ итэнэ үүнэр катүэнэ итингэ-үөрөтүгэ өр
сылларга тааарылыахтык үлэни-хамсы сыдыар
учууталарга өрөстүүбүлүгэ үрдүкү наһарадаларын
тутарда Онука “ОӨ үгөстөк учуутала” ааг М.А. Борисова
интервьюго. Ил Дархан грамотага уонна именной чаһы
улуустагы үөрөк управлениелык начальныгар Т.В. Павлова
туттарылына. Ошон Ил Дархан Махтал суруктарын В.Н.
Кривошапкин, М.Д.Попова туттулар. Правительство
грамоталарынан уонна именной чаһынан С.А.Басина, М.Д.
Габышева биһиктэннэр. Маньтэго Ил Дархан Егор Борисов
оскула салаапыгар ЖК тэбиккэри уонна оёзгору таһар
транспорт сертификатын ытык дохсун тыһын ортотугар
туттарда.

Салгыы улусу баһылыга А.Т. Ноговицын оскуола үбүлүүлүгү сыйынан мусулубут бары джону ээрэттэтэгэ. Оскуола материалнай-техническэй базатын тулсарыыга оскуола салаттага, коллектив үгүс өрүтүгүс үтүн-хамнаһы ылыһыттын бэлэттэтэгэ. Маны тэнэ Россия 100 бастыг оскуо- ланын ахсааннарыгар киирбиттэргэ үгүһү этэрин, Ил Дархан Е.А. Борисов турдубут сөргүтүн – “Дархан кытаа” концен- шоны ылынан, лидер бичагы бэлэмтээн таһарыыга дитһиниттэстик үлэһиллэрин, ону сэргэ 1000 оҕосокс хар- оһускай, кыһылы ҕарадылар кытаы улуска санта сүүрэни киллэрибин чорболон бэлэттэтэгэ. Ил конниттэн улусу дьаһалтатын уонна улусу Муһуһуһун аһыттан оскуоланы сайыннарыыга аһан, 30 тыһ. солк суумалах сертификаты туттарда. Ону тэнэ “Оройуонун иһигэр үгүсөһүн иһиг” 3-с степеннөк бэлгиги оскуола аһын сүһүк учууһаһар ВМ. Пермьовага аһаага. Улусу бондотуный ҕимнаһын уонна урун кемүс бэлгиги А.Н. Коркина, М.А. Макарова туттулар.

Салгыны ОО үүрөгкө уонна наукага министриин экономикада ошбуулагчы Е.Н.Семенова огуола үбүлүйдүк сылынан ээрдэтеэн туран, огуола дүрүктэрингэр Н.В.

Урлова, оқсуда педагоглар – М.Н. Афанасьева, Г.Т. Баянтасева, М.П. Протодьяконова, И.В. Корюкина, В.В. Степанова, И.И. Неустроева "СӨ ўзғартирили туйғуна" болони туттарла. Оқсуда салимлар музикалий оборудование ёлаларлар сертификатла алава.

Урзук сыйларга оскула коллективин сыйгиватканын салыан үлгүбиги дириктэр, бөтсрэн-учуутал В.М. Неустроев бу күн улуус, өрөстүүбүлүс үрүкү нагарадаларын туттут учууталарга, ону тэс үрүкүлөк даһал бука бары кыгылыахтарылар тус азыгтан испи эбэрдэтин тирюртэ, оскулага үлгүн азыгтэ көмөрүн, үлгү-хэмаска сыйгивиторин ийирэх тылын ахтан-саһан ааста. Кинини сөргэ улуус Миннадын председатели Я.П. Ошонешников Ил Түмэн Махтал суруктарын, Чурагын ийилгитин баһылыга С.А. Сарыдаев "Токустомюр" болгон, улуустагы үрүк салалтатын нэһилгитэ Т.В. Павлова "Чурагын улуун үрөбүрүтүн сыйдыгылар кылаһан ийин" уонга "Мин баһылы учууталым" болготори хас да учууталга үрүкүлөк түгүнэ туттардылар. Улуус оскулаларын дириктэрдэрин, уһуһаннар сөбүдүсөбүрүн ассоциацияга оскула коллективылар Эбэртэ суруктарын, бончум болготорин аһаһылар. Педагогтар идитэрин таһымын үрүктэр институттан Галина Алексеева оскула икэн учууталылар Россия куораттарылар итэ таһымын үрүктэр куурстарга босхо үөрөнн көтөр сертификаттары болготтэ. Ону тэс "Дыһаһа саас оһолоро", оскула 1971 сыллаагы ыһууси икэпэ эмне тус эбэрдэторин этитэр, болготорин туттардылар. Салгыы оскула 1953 сыллаагы, билигин аһам саастах кырдыаһ ыһууси икэпэтан саһалектэ, оскула үгү көпүөт ыһууси икэпэтан биэр-биэр сүһага таһан эбэрдэститэр. Убулүйүлөк даһал оскула коллективин көһсүрүгөн түмүкүнэ.

Улууспут биэр саамай кырдыаҥас кыһата – С.А. Новгородов аатын сүтэр Чурапчы орто оскуолаты үүтөр көлүүсүнө итиннэ-үөртүннэ, олох күөн аарылар үксэнэлэрингэр дышун олугу ууран, өссө да сиитини, сайылы сана сабактарын арыйдын, мантан куорсуң аныкыммыт! выпускниктар үрөммит кыһаларын Албан аатын маддаһын айта турдунар!

Анна ЗАХАРОВА

нордугун э-үс-үдүн отонуктарга маастара, кырааны
үөрлөмчү, үтү блэртис.

С.И. МАКАРОВ.

Мишаны 1971 с. Амма оройуонугар сүүмэрдэн бэра сүлдээн Константин Сергеевич Постыков Чуратчыга аралбыт этэ. "Тустуук дааннайга сүөж эрээри олус баадалах уонна үөрэкэр үчүгэйдэн иһин аралдьым", - диэбитэ үһү, Дмитрий Петровичка. Онон төмүс уонна олус кылааска Миша оскуола-интэриэнэскэ үөрэмнэгэ. Мин армияга сулууспалаан баран, 1972 с. хэтин эмтэ Бөтүрүөбүсскэ олорон оскуола-интэриэнэскэ салгыы тренерсэбитим. Ол сөөг Миша оскуолаһы бүтүрөн, хаалан, тустуунан дьарыктана-дьарыктана Бөтүрүөбүсскэ иһин-атах буолара. Киннэ устарга үөрэнөн, күрэхтэһиннэргэ барсара, хапсыһы түтэнгэрин киннэ устүрөн үөрэнөр, ырытар матырыйал бэлэмниир. Тустууну үлгүлэннэ интэриэнсирлэр, көрсүө, илгизэ, түгээн туттуулаах уолу бэлэттэн көрөн, Бөтүрүөбүс бэйэтнэр көмөлөһүннэргэ хаалларбыт этэ. Миниз оччолорго сүрдүк хапсыһар этэ. Тустарга олус баадалаа, диннэск тустуу фаната этэ. Онон Бөтүрүөбүстэргэ биһир-гэ олорбуштут. Онтон билсэн, устууан доһоллоһон хаһа өлөөр дикон сибээстиир.

Хаймат бэчээкээ бэрлилэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээкээ бэрилиинэ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбооһука 27.03.2017 с. офсетна бэчааттанна.
Аадырыһа: 678670. Чурапчы эл., Карл Маркс уул. 26 "а" Индексэ: 54907. Хаймат нэдиэлэһэ үстэ, олутуорунньука, чаппизыга уонна субуогаһа таһар.